

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Ik wil toch nog even op dat vliegen ingaan. Hoewel ik begrijp dat de wet er snel aan gaat komen maar dat we nog wachten op de Raad van State, ben ik toch wel benieuwd. We hebben dat vliegverbod weer opgeheven met het idee dat we heel snel naar die negatieve testuitslag zouden kunnen om dan alsnog een vliegtuig in te stappen, maar we weten dat dat op dit moment niet het geval is. Dan vind ik het toch best een risico dat vliegen op dit moment wel degelijk opnieuw wordt toegestaan. Er kunnen ook gewoon weer tientallen vluchten uit bijvoorbeeld Londen deze kant opkomen. Waarom gaan we niet alsnog gewoon terug naar dat vliegverbod totdat we misschien toch die negatieve testuitslag hebben? Daar kleven ook nog risico's aan, maar die vraag zou ik opnieuw willen stellen bij een eventuele wetsbehandeling die eraan komt. We nemen nu toch een risico dat we, helemaal met de mutaties die er nu zijn, misschien helemaal niet zouden moeten willen nemen?

Minister **De Jonge**:

Wij hebben natuurlijk heel rap gekozen voor een vliegverbod nadat we door het RIVM waren geadviseerd. Dat hebben we volgens mij nog op dezelfde avond gedaan, op 19 december.

Minister **Rutte**:

Zaterdagavond.

Minister **De Jonge**:

Ja, zaterdagavond inderdaad. Toen hingen wij met Jaap van Dissel aan de telefoon. Vervolgens hebben we nog diezelfde avond een vliegverbod ingesteld als eerste van Europa; ik hecht er toch even aan om dat in dit debat te onderstrepen. Daarna is de rest van Europa gevolgd. Vervolgens hebben we gezegd: dat is wel de meest drastische manier; kan het ook iets sierlijker? Het kan sierlijker via de negatieve testverklaring. Hoe ga je die dan regelen? De meest praktische manier is via aanwijzing met een noodverordening. Als dat juridisch kwetsbaar is — wij vinden van niet en daarom gaan we in hoger beroep — gaan we zekerheidshalve ook nog de regeling aanpassen. Wij hebben gezegd dat we dat zouden gaan doen en daar hebben we u ook over geïnformeerd. Mocht dat ook nog juridisch kwetsbaar zijn, dan gaan we zekerheidshalve ook nog een keer de wet aanpassen om dat mogelijk te maken. Kortom, dat is een soort driedubbel slot om datgene te doen wat we willen, namelijk het virus buitenhouden. Nu kiezen voor een vliegverbod zou ten opzichte daarvan geen toegevoegde waarde hebben.

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Waarom houden we niet een vliegverbod aan tot het moment waarop we het risico naar mijn gevoel niet eens uitsluiten? Als je 72 uur voordat je een vliegtuig instapt, een test doet, heb je dus nog steeds 72 uur risico. Helemaal met een muterend virus vind ik dat nog steeds een risico dat wij nemen. Ik ben nog steeds heel erg benieuwd naar die noodzakelijkheidsverklaring. Volgens mij loopt daar een onderzoek naar. Ik ben benieuwd hoe het daarmee staat; dat was ook een van mijn vragen in mijn eerste termijn. Als je kiest voor een vliegverbod met die noodzakelijkheidsverklaring, neemt het risico af. Ik vraag me af waarom we niet kiezen voor zo'n vliegverbod met die noodzakelijkheidsverklaring. Dan maken we de risico's zo klein mogelijk in plaats van dat we nu die negatieve testuitslag nog steeds niet verplicht stellen. En zelfs als die verplicht is, kleven daar nog steeds risico's aan. Die afweging zou ik dus graag willen weten, want ik snap niet waarom we dat risico nemen.

Minister **De Jonge**:

Omdat we ... Kijk, het doel is om mensen die dat virus bij zich dragen, buiten te houden. Dat doel kunnen we bereiken met die negatieve PCR-verklaring. Die negatieve PCR-verklaring hebben we vervolgens ingericht met een aanwijzing. Daar is een rechtszaak over geweest, met een uitspraak in een kortgeding. We gaan in hoger beroep. Dat is één ding. Twee: om dat juridisch nog wat steviger vorm te geven, passen we ook de regeling aan op grond van de tijdelijke wet. Om dat nóg wat degelijker vorm te geven, gaan we ook nog eens een keer de wetswijziging doen. Kortom, daarmee hebben we juridisch gewoon een deugdelijke constructie om via die negatieve testverklaring het virus buiten de deur te houden. Dat is allemaal proportioneler dan een vliegverbod, want een vliegverbod betekent dat ook degenen die

noodzakelijk moeten reizen, niet binnen kunnen komen. Dat zou je wel mogelijk kunnen maken met de negatieve PCR. Dan heb je wel de noodzakelijke reizen, maar niet het virus mee in de koffer. Dat is precies wat we willen bereiken. Je moet wel altijd proportioneel willen blijven in de maatregelen die je treft. Toen wij op korte termijn geen andere mogelijkheden hadden dan het instellen van een vliegverbod, was dat op dat moment, in die context, het meest proportionele wat we konden doen. Maar nu we het juridisch ook op een andere manier vorm kunnen geven, doen we het op een andere manier. Dat is de proportionaliteitsweging die je altijd moet doen.

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Toch blijf ik het niet snappen, want de minister van IenW zegt op 16 december in een brief dat er onderzoek loopt naar een noodzakelijkheidsverklaring. Mijn vraag staat nog steeds uit wanneer dat onderzoek komt en wanneer we daar meer van weten. Ik zou niet weten waarom er niet wordt gekozen voor een vliegverbod met een noodzakelijkheidsverklaring, waarmee je het risico dus echt heel erg vermindert, in plaats van voor de weg waarmee we mensen nog steeds 72 uur de mogelijkheid geven om besmet te raken. Dat hoop je absoluut niet, maar daar zit nog steeds een risico aan; volgens mij kunnen we niet anders dan dat gewoon feitelijk constateren. Ik blijf dus benieuwd. U kiest voor die ene variant, maar ik wil graag weten waarom we niet kiezen voor dat vliegverbod met die noodzakelijkheidsverklaring. Lukt het niet met het onderzoek? Zijn de resultaten er nog niet? Wat is daar dan het issue? Wat is daar aan de hand? Lukt het niet met het onderzoek? Zijn de resultaten er nog niet? Waar zit het issue?

Minister **De Jonge**:

Dat antwoord moet ik u eerlijk gezegd schuldig blijven. Ik denk dat het goed is om die vragen tijdens de wetsbehandeling te stellen. Wat wij doen is eigenlijk de meest proportionele vormgeving kiezen, juridisch gezien, van datgene wat we willen bereiken, inhoudelijk gezien. Daarom is er die juridische constructie zoals we die gekozen hebben. Een vliegverbod, waar je eigenlijk ook gewoon een negatieve PCR zou kunnen eisen, is op dit moment disproportioneel. Zo wordt het ook in andere Europese landen gezien. Het zou ook aanleiding zijn voor ... Dan kunnen heel veel mensen helemaal niet meer vliegen, ook de noodzakelijke vluchten niet.

De **voorzitter**:

Mevrouw Van Esch?

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Afrondend hoor, want dit zal vast nog terugkomen in het debat dat eraan komt. Ik zou via deze minister wel alvast de vraag hoe het staat met die verklaring bij de minister van IenW willen leggen.

Minister **De Jonge**:

Dat lijkt me een terechte vraag.

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Dat lijkt me namelijk wel een essentieel onderdeel van het debat.

Minister **De Jonge**:

Exact. Bij het Kamerdebat over de behandeling van het wetsvoorstel moet u dat hebben.

Mevrouw **Van Esch** (PvdD):

Dank u.